

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkah izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto glđ. 21.—
Za samo večerno izdanje „ 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

GLASILO

POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 270.

Stane 4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejše vesti.

London 15. Iz Washingtona brzojavljajo: Ni še gotovo, da-li senat še danes ukrene kaj gotovega glede Kube, kajti vpisalo se 26 nadaljnjih govornikov. Gotovo pa je, da sklene senat intervencijo z orožjem ter da proglasi republiko na Kubi. Ker je difference med sklepi zbornice reprezentantov in onimi senata, bode potrebna ukupna seja obeh zastopstev, na kateri obvelja najbrže sklep zbornice reprezentantov, ki je mirnejši. Ker sklepa obeh zastopstev ne bode mogoče uročiti predsedniku Mac Kinleyu pred koncem tega tedna, ne bode tudi mogoče obvestiti o tem španjsko vlado pred pričetkom prihodnjega tedna.

London 15. Španjski poslanik se je podal danes popoldne na tukajšnje ministerstvo za zunanje stvari. Sodi se, da je isti protestiral tam v imenu španjske vlade zoper obtožbo ameriškega kongresa, v katerem se trdi, da so španjske vlasti krive razpršenju ladije »Maine«. Za njim je prišel na isto ministerstvo avstrijski poslanik grof Deym.

Sodi se, da v slučaju vojne pridejo Španjski podaniki, bivajoči v Zjedinjenih državah, v varstvo Avstro-Ogerske in Francozke.

Govori se tudi, da se vrše med vlastmi pogajanja radi skupne pomorske demonstracije proti Zjedinjenim državam. Druga govornica je zopet ta, da evropske vlasti mislijo sklicati skupno konferencijo, na kateri naj bi se rešilo Kubansko vprašanje.

London 15. Brzojavka, došla iz Washingtona, pravi: Amerikanski generalni konzul Lee v Havani se je izrekel tudi pred komisijo senata, da so Španjci razpršili v zrak ladijo »Maine«.

Madrid 15. Javno menenje protestuje energično proti izjavam generalnega konzula Lee-a glede katastrofe na ladiji »Maine«. Vlada španjska bode protestovala zoper obtožbe, ki jih je izrekel predsednik Mac Kinley v tem pogledu. General Weyler, ki je bil poveljnik na Kubi, pravi, da je pismo, na katero se sklicuje Lee, nepravdo, podtakneno. Španjski poslanik v Washingtonu je pripravljen na odhod, toda povelja ni dobil še nikakega od svoje vlade.

Madrid 15. Iz Havane došli spisi dokazujejo, da se ustaja na Kubi bliža svojemu koncu. Ustaši se kažejo naklonjene za pogajanja. Mnogo ustašev se je že udalo.

Rim 15. Italijanska vlada je izdala začasno prepoved za izseljevanje v severno Ameriko z ozidrom na sedanje razmere.

Barcelona 15. — Včeraj so bile demonstracije pred tukajšnjim konzulatom Zjedinjenih držav. Demonstranti so žvižgali in kričali: Živela Španjska! Konzul je opazoval demonstracijo z okna doli.

Washington 15. — Vse redno vojaštvo dobi nocoj ukaz, da se zbere na obalah, zosebno v Floridi.

Dunaj 15. — Menenje je tako na vseh straneh, da je vojna neizogibna!!

Rim 15. — Papež je naprosil brzojavno avstrijskega cesarja, naj stori zadnji poskus v Washingtonu in Madridu za pomirjenje, ker je doznal, da je mogoče, da se pričnejo sovražnosti v kratkem.

Kaneja (na Kreti) 15. Admirali zahtevajo, naj se garnizije turške skrčijo na pol.

Bellgrad 15. Glasi se, da je minister za notranje stvari pritrdil zahtevi mestnega prefekta, da

se proti voditelju radikalne stranke, Pašiću, uvede kazenska preiskava.

Cetinje 15. Kraljica Angleška je podelila knezu Nikolaju veliki kordon Viktorijinega reda v briljantih in dednemu princu Danilu veliki ofirski križ istega reda.

Rim 15. Zbornica je privolila, da se zoper poslanca Macola, ki je ubil v dvoboju posl. Cavallottija, uvede sodna preiskava.

K položaju.

Iz krogov desnice pišejo danes došli nam »Reichswehr«:

»Razprave o zatožbah ministrov, s katerimi se prične zopet državni zbor, bodo zahtevale mnogo časa. Desnica si ne bode upala staviti predloga za zaključek razprave, da ne bi potem manjšina mogla govoriti zopet o nasilstvu. Potem pridejo v razpravo le še predlogi, tičejo se uredbe jezikovnega vprašanja in zasedanje bode — pri kraju. Seveda bode jezikovni odsek nadaljeval svoje delo tudi med počitnicami. O prvem čitanju proračuna in pogodbe z Ogersko se danes niti ne govori več; lahko je umeti po neokretnosti parlamenta, da niti v vladnih krogih ne mislijo na to, da bi moglo priti do prvega čitanja kake vladne predloge. Grof Thun pa ne stori ničesar, da bi povspešil rešenje krize. Desnica opazuje mirno; ona nima nikakega interesa na vladi grofa Thuna, ona ostane trdna in zložna. Zasnovanje osrednje stranke ostane po božna želja grofa Thuna; do »srednje stranke« ne pride in ne more priti, ker bi morala sestati iz koalicijske stranke, za kakoršno ni možno najti — strank. Ne ustavoverno veleposestvo, ne katoliška ljudska stranka nista za zvezo strank, ki bi ne imela druge svrhe, nego da bi bila varstvena stranka sans phrase — grofu Thunu«.

Vodja nemških konservativcev, drž. poslanec Ebenhoch, pa piše v svojem glasilu, da je položaj skrajno nevaren, da se prihodnje dni odloči o ekzistenci parlamenta avstrijskega. Rečeni parlamentarec meni, da bi bilo bolje, da se uvede popolni absolutizem, nego pa da bi vladali cesarskimi naredbami na podlagi § 14. naše ustave.

»Slov. Gospodar« piše slednjič v svoji zadnji številki, da je naša ustava prikrojena le Nemcem, tovarnarjam in Židom na korist. Katoličanom, Slovanom in kmečkim ter maloobrtiškimi slojem sploh pa le v pogubo.

Ali vzlic vsemu pritisku so o zadnjih volitvah prišli do večine oni, ki so bili tlačeni. Ta večina je pričakovala po vsej pravici, da se bode vladalo v njenem duhu. Zastonj je pričakovala. Ni Badeni, ni Gautseh se nista hotela izjaviti solidarnima z večino. Na istej krivi poti je sedanje ministerstvo. Posledica temu je, da naš parlament — ki stane po 6000 gold. na dan — ne dela nič že leto dni! Kdo povrne škodo ljudstvu, nastalo istemu s tem, da so je tiščali zopet jedno leto stari liberalni zakoni?! Onemu ljudstvu, ki obupno kliče v svoji revščini po — vsakdanjem kruhu!

Tu imamo tri glase iz vrst večine in vsi trije soglašajo v tem, da je stanje v našem parlamentu — obupno, da ta parlament ni več za življenje.

Bolj kričeče ilustracije vse obupnosti sedanjega političnega in parlamentarnega položaja v

Avstriji si pač ne moremo misliti, nego je naznailo v poročilu lista »Reichswehr«, da vlada niti ne misli na razpravo o proračunu, torej da se je že odpovedala nadi, da bi storil parlament svojo prvo dolžnost. Parlamentu so naloge velike, mnogo-vrstne, obsežne; skrbeti mu je pametno zakonodajati za povzdigo kulturnega stanja, za povspeševanje splošne izobražbe, za utrjevanje navedenega življenja, za koristne socialne reforme, za povzdigo javnega blagostanja povspeševanjem racionalnega poljedelstva, obrti, trgovine, velike industrije itd. itd. — ali za vse to treba usposobiti državo, ponudivši jej potrebna sredstva za dobro, točno, okretno upravo, sposobno za blagodejno inicijativo! Taka sredstva dovoljuje parlament državnim proračunom.

Zato je rešenje proračuna prva dolžnost vsakemu parlamentu, zato je tudi običaj po vseh parlamentih — tudi v Avstriji je bilo nekdanj tako, dokler ni nemška Gemeinbürgerschaft ubila tu dobrih parlamentarnih odnošajev — da se proračun rešuje že začetkom dotičnega upravnega leta! Saj to je jedino racionalno in ustavno, da vlada — predno je začela trositi — ve, koliko sme trositi in v katere namene.

A letos smo že v aprilu in o rešenju proračuna niti govora ni; še več: vlada niti ne računa več na to, da bi se ta parlament sploh še mogel lotiti te prve naloge svoje.

In v očigled takemu polomu parlamentarnemu se vlada vede povsem hladno in brezbržno. Ona se niti ne briga za to — kakor je razvidno iz poročila v »Reichswehr« — da bi ustanovila potrebni kontakt z večino in da bi tem jedino možnim načinom zopet spravila v tek parlamentarno mašino ter omogočila rešitev — proračuna!

Kako naj si tolmačimo to nje hladnost, to nebržnost? Ali je res že napravila križ čez ta parlament? Četrty mesec teče že v tem letu, odkar se vrši državna uprava brez dovoljenega proračuna, četrty mesec je že v tem letu in v vsej tej dobi ne funkcionira parlament! Faktično že živimo torej v dobi — neparlamentarni!

Opozicija prireja sicer demonstracije na ulici proti državni upravi, nje zastopniki prirejajo protestov in hrupnih prizorov tudi v zbornici: ali parlament kakor tak je danes brez upliva na upravo države. Naravno: on ne daje državi, kar bi jej moral dati — a ona skrbi za-se — sama.

Ali naj postane ta doba trajna! Ali naj ostane trajna ta doba brezparlamentarne uprave?

Mar je grof Thun že pripravljen na tako dobo? Mar beseda absolutizem, katero je čuti sedaj iz tega, sedaj iz onega kota, res ni le prazna beseda?

Vse to so usodna vprašanja zlasti za nas Slované, ki vemo, kako malo naklonjena nam je avstrijska birokracija — in ta bi bila vsemožna v dobi absolutizma — in ki vemo, da jedino naše zavetišče so ustavni zakoni in da jedino v parlamentu nam je dana prilika za vspešno obrambo ustavnih pravic!

Zato pričakujemo nestrpnost odlokov in dogodkov, ki nam dajo odgovora na gorenja usodna vprašanja.

DOPISI.

Iz okraja koperskega. (Izv. dop.) — (Rak-rana na telesu našega naroda). Z radostjo smo pozdravili veseli napredek društva »Edinosti« in nam toli priljubljenega lista istega imena. Mnogo si storila predruga »Edinost« in nadejamo se, da nas dovedeš do popolne zmage — do zmage pravice v boju proti krivici in nasilju. Ali, žalibog, da ti je premalo podpore ravno od tam, kjer bi je smela pričakovati najprej. Marsikateri župan se baha — kadar je mej narodnjaki — kakor mož značajnej, ali v istini je le revček — podrepnik! Mnogo se je pisalo že in govorilo o tem in vendar se pojavljajo še vedno jako žalostni slučaji. Je županov »narodnjakov« v koperskem okraju, ki nalagajo in ukazujejo občinskim tajnikom dopisovati na e. kr. okr. glavarstvo in druge uradnike v nemškem, oziroma italijanskem jeziku, da bi se ne zamerili visokor. gosp. okrajnemu glavarju, svoj mili materini jezik pa potiskajo v kot. So li to »narodnjaki«, ali so to župani po volji ljudstva? Omenjeno bodi, da ti »značajnejši« znajo le malo ali le nič drugega, nego svoj materini jezik. Te naše »uzor«-župane bi vprašal rad: »Ali so uradnike in uradniki zavoljo nas tu, ali mi zavoljo uradnikov?« Kaj mi odgovorite gospodje županje okraja koperskega?

Slovanski deželni poslanci so tudi letos interpelirali vlado radi uredovanja v ptujih, nam nezanih jezikih. Vsakdo bi moral misliti, da so k temu dali povod naši narodni županje. Naj bo temu kakor hoče, istina je, da večina teh županov podira pravično stvar, uničuje ves trud dičnih zastopnikov naših.

Sleheri župan naj bi bil cel mož in kazal naj bi svoj narodni značaj ne samo napram slovenskim rodoljubom, ampak tudi napram vsakemu uradniku — če treba do ministerstva! Odločen naj bo navzgor, mil navzdol! Ako se nekateri županje ne otresejo te nesrečne, v nas sicer narodne slabosti, pisalo se bo obširneje o stvari in objavila se bodo tudi imena onih »narodnih« županov, ki tako brezbrizno postopajo v varovanju pravice milega naroda. Krinka naj pade! Hribovski.

Politični pregled.

Lep program. Novi namestnik v Galiciji, grof Pininski, se je izjavil v pogovoru z nekim sotrudnikom poljskega lista »Kurjer Polski« nastopno o svojem programu:

»Prizadeval si bodem na svojem težavnem mestu, polnem odgovornosti, da zagotovim vsem jednako pravo in bodem branil koristi vseh slojev prebivalstva. Posebno me zanima vprašanje galiških Rusov. Prizadeval si bodem, da bode jednako pravo obem narodnostim v deželi in da se bodo jednako merno spoštovale potrebe obeh«.

To je vsakako lep program, katerega bi morali pozdravljati najpriskrenejše ne le se stališča blaginje in miru v Galiciji, ampak tudi se stališča skupnih koristi avstrijskih Slovanov. Kdo ne ve, da je prekerno položeno avstrijskih Slovanov — kakoršno bi bilo sicer kratko malo nemogoče oziroma na naše število in našo važnost za državo in tudi na naše kulturno stanje — da je to neugodno stanje naše le posledica žalostnega dejstva, da je Slovanstvo bilo do sedaj v boju med seboj toliko na severu kolikor na jugu: v nesrečnem razporu med Poljaki in Rusi na severu države in med Hrvatini in Srbi na jugu izvirata naša onemoglost in moč naših tlačiteljev! V hipu, ko bi minil ta razpor — pa bomo na višini situacije. Minoti pa more razpor le tako, da v medsebojnem razmerju Slovanov zavlada duh bratovstva in absolutno jednakega prava za vse, duh prave vzajemnosti — torej duh spoznanja, da je le na korist nam vsem, ako se lepo razvijajo vsa plemena.

Kdor nam pripomore, da zavlada tako spoznanje v avstrijskih Slovanih, tega bomo blagoslovljali. Zato bi želeli, da lep program novega namestnika Galicije ne ostane le lepa beseda, ampak da mu bode sledilo tudi lepo dejanje.

Domače vesti.

Italijanske konference pri sv. Antonu novem. Povodom sinočne konference patra Pavissicha so združeni liberalci in socialisti nadaljevali

svoje demonstracije. Sinočni dogodki so pa glede resnosti svojega značaja mnogo nadkrilili izgrede prejšnjih večerov.

V opravičenju prebivalstva tržaškega na sploh, pa moramo poudariti hitro tu, da so na demonstracijah sodelovali večinoma nedorasli dečki in poleg istih že dobro poznani življi, ki so pripravljeni k vsemu, za — dobro plačilo.

Kkor prejšnja večera se je tudi sinoči jelo zbirati ljudstvo pred cerkvijo sv. Antona novega takoj po 7. uri. Pa tudi mnogo policijskih uradnikov, nadzornikov in redarjev je bilo tam o pravem času. Policijski organi so obračali svojo pozornost sosebno tudi znani kavarni »Stella polare«.

Policijski organi niso dopuščali ljudstvu, da bi se gromadilo pred cerkvijo, ampak so je odirali kolikor so le mogli.

Takoj po 7. uri in pol je šla mimo vojaška godba in v isti hip je bilo čuti neki strel iz ulice S. Catarina. To je povzročilo seveda hudo vervenje.

Ob 8. uri je pričela konferencija, ki se je zvršila povsem mirno.

Ob 8. uri in pol se je vračala vojaška godba, katero je spremljalo več tisoč ljudi kričaje in žvižgaje. — Ob tej priliki je bilo že aretovanih več oseb. —

Pred cerkvijo so kričali ti izgrezniki »Ab-basso« in »Morte« ter so nadalje spremljali godbo do vojašnice. Dospevši pred vojašnico glasba ni zadržala cesarske pesmi kakor po navadi. Mnogi se je valila od tu proti Volti di Chiozza in na Acquadotto, neprestano pevaje in vslikaje sovražno proti škofu. Tu je bilo zbranih več tisoč ljudi. Ker se množica ni hotela raziti, potegnili so redarji sablje. Potem se je en del množice valil po Acquadottu in je prirejal ovacije pred stanovanjem županovim. Policija je nadaljevala svoje napore, da bi razpršila množico. Tu je prihitelo na pomoč stražarjem nekoliko slučajno navzočih častnikov. V grozni zmešnjavi, ki je nastala, je bilo ranjenih nekoliko oseb. Slednjič se je vendar jela razhajati množica, ki je o tej priliki metala kamenje na redarje.

Po načrtu, ki je bil gotovo določen že poprej, jo je eden del množice udaril proti škofijski palači. Toda v ulici S. Michele naleteli so na stražarje, ki so jih ustavili. Tu je zopet nastal neopisen trušč in vrišč. Kamenje se je kar usovalo na redarje in mej kamenjem je bilo tudi takih kosov, ki so tehtali po 2 kgr.

(Iz tega je razvidno, da je bilo vse pripravljeno že poprej, kajti, kakor znano, po ulicah tržaških ni kamenja). V tem spopadu so bili ranjeni redarji Kante, Muzi, Mihelius in Georgevič. Poslednjega so suroveži brutalno metali ob tla. Vsi ti ranjeni so dobili prvo zdravniško pomoč v bližnji lekarni.

Energičnemu postopanju redarjev se je posrečilo potisniti množico po ulici S. Michele, od koder je šla preko ulice Madonina proti Barrieri in od tod na lesni trg.

Mejpotoma je vslikala neprestano: »doli z škofom«, »doli z Pavissich-em«, »doli z katoliško družbo«, živel Učekar, živel Hortis«.

Vmes so prepevali — čujte slovenski socialni demokratje — delavsko pesem in hkratu je bilo čuti tisto sramotilno »Lasee pur che i canti subie«. Na lesnem trgu se je zbrala ogromna množica, ki se je jela razhajati le polagoma. Še-le po 11. uri je nastal zopet mir. Aretiranih je bilo vsega skup 45 oseb. Seveda je bilo v vseh teh izgrelih ranjenih tudi izgreznikov, pa tudi še nekoliko stražarjev se je oglasilo na zdravniški postaji, ki so bili ranjeni v ulici S. Michele in na Acquadottu. Iz mej aretiranih je policija nekatere — po dovršenem zaslišanju — izpustila zopet na svobodo, večina njih pa je morala v zapor.

Zaključuje za sedaj moramo poudariti le toliko, da kaj takega že dolgo dolgo ni videl Trst.

Zmaga terorizma. Včeraj zvečer je razposlal tržaški župan poziv do vseh občinskih svetovalec na izredno sejo za danes opoldne. Na dnevnem redu je bila resolucija, s katero municipalna delegacija protestuje proti postopanju škofijske kurije in cesarske vlade; zahteva, da se nemudoma ukrene potrebno v ta namen, da se ne ponove dogodki zadnjih dveh večerov; izjavlja, da odklanja vsako odgovornost za iste dogodke; in nalaga žu-

panu, da to resolucijo priobči kuriji in cesarski vladi. Pred občinsko palačo je bilo zbranih veliko ljudi. Galerija natlačena polna in celo v dvorani sami so stali ljudje. Kmalu po 12. uri je župan otvoril sejo. Vlado je zastopal bar. Konrad. Prvi je govoril župan o dogodkih zadnjih dni in je pojasnil, zakaj se je sklicala današnja izredna seja. Napadal je ostro škofa in vlado.

Za županom se je oglašil zastopnik vlade, baron Konrad, prijavivši, da je malo popred škof naznanil namestništvu, da pater Pavissich ne bode več propovedoval ni v cerkvi sv. Antona novega, ni v nobeni drugi cerkvi. Te konference da so ustavljene za vedno.

Na to izjavo je vprašal župan, kaj da bode z konferencijami pri sv. Jakobu.

Za županom je svetovalec Piccoli utemeljeval gori omenjeno resolucijo.

Poročevalec je podpiral svetovalec Venezian (Žid), ki je v svojem govoru upravljaljo napadal vlado, škofa in posebno policijo.

Svetovalec Angeli je predlagal, naj mestni zbor dovoli tisoč goldinarjev za ranjene in zaprte.

Svetovalec Cambon je prijavil, da so bili danes zjutraj tržaški poslanci pri namestniku, kateri da jim je obljubil, da se ne zaustavijo samo jezuitske propovedi pri sv. Antonu novem, ampak tudi slovenske pri sv. Jakobu. Z ozirom na postopanje policije — je rekel govornik, — da je to prava ironija, da mora občina se svoto 90.090 gld. prispevati za vzdrževanje iste, ter je predlagal, naj se izvoli odsek treh členov, kateri naj bi se posvetovali o tem, da-li ne bi bilo umestno, da se odtegne ta svota.

Svetovalec Benussi je želel, naj ostane mestni svet zbran toliko časa, dokler ne dobi zagotovila, da se zaustavijo tudi nemške in slovenske propovedi. Ker pa je vladni zastopnik izjavil, da odgovor ne bi mogel priti tako hitro, je svetovalec Benussi umaknil svoj predlog. Zastopnik vlade je zagovarjal isto in škofa — mlačno.

Resolucija in predloga Angelija in Cambona so se vsprejeli vsemi glasovi proti glasovom slovenskih svetovalec in ob groznem razsajanju in tulenju galerije.

Na galeriji so ropotali žvižgali ter kričali: »Fora i preti«, »Fora i ščavi«.

Svetovalec Ivan Gorup je hotel opravičiti glasovanje slovenskih svetovalec, ali ni prišel do besede. Tudi na trgu je občinstvo žvižgalo slovenskim svetovalecem.

Tako so mestni svet tržaški z galerijo vred, internacionalni socialisti in nacionalni kapitalisti v ganljivi zložnosti slavili zmago — terorizma nad avtoriteto. Židovski strup je napravil svoj učinek.

Ali hočejo žrtvovati tudi slovenske propovedi pri sv. Jakobu? Po neodločni izjavi vladnega zastopnika bar. Conrada moramo biti pripravljeni na to, da se odpovedo tudi napovedane izredne slovenske propovedi pri sv. Jakobu. Tak korak bi gotovo ogorčil do skrajnosti sicer mirno slovensko ljudstvo. Ako so oblasti že akceptirale logiko Italijanov in socialistov, da je pater Pavissich razmotrival tudi politična vprašanja, pa odpada popolnoma ta namišljeni razlog glede prepovedi pri sv. Jakobu, katerim je jedini namen utrjati verski čut — v Slovencih!

Torej: Videant consules!

V futral z „rdečim praporom“! »Mejnarodni« socialisti in narodni progressisti so sedaj v jednem taboru. Voda se je združila z ognjem. Vprašamo sedaj: ali je ugasila progressovska voda socialistički ogenj, ali pa užgal ogenj vodo?! Nam se zdi, da se je zgodilo prvo, kajti vemo po mnogoletnih skušnjah, da progressovci ne odstopajo od svojega programa nikdar in ne za las. Izneverili so se torej socialistički voditelji svojim načelom. Živela socialistička doslednost in značajnost! Utaknite le svoj »rdeči prapor« v futral!!

Evviiva Učekar! Evviiva Hortis! — Tako so vslikala jedna in ista grla sinoči po tržaških ulicah! Učekar je mejnarodni socialist, Hortis je pa sin buržoazije najčistejše vrste! O zadnjih volitvah sta sodila drugače Učekar in Hortis jeden o drugem! Ubogi Gasparovič, ki je bil žrtva borbe med Učekarjem in Hortisem, ali se ne preobračaš v grobu, ko vidiš sodruge v toli breznačajni zvezi?!

Slovenski socijalisti, kar vas je še pod zastavo Ueckarjevo, obrniti se morate studom od takega vodstva.

Čudno! Pišejo nam: Sinoči sem opazil, kako so nekateri Židje silili v cerkev sv. Antona novega. To se mi je zdelo povsem čudno, osobito, ko poznam dotičnike, da se ne drže nobene vere, da so torej brezveri! Še bolj se mi je zdelo čudno, videti italijanskih podanikov, kako so paradirali na sinočni demonstraciji. Je-li to zahvala za kruh, ki pojedajo tu na naši zemlji?! A še najbolj čudno je bilo na Aequedottu, kjer je bilo na tisoče demonstrantov in samo 3—4 stražarji in vendar so prvi zbežali, da so si malone polomili noge. To pa je bilo tako-le: Vedno in povsodi »patrijotični« liberalci ter zaslepljeni mejnarodni (?) socijalisti, so šli baje klicat Evviva.... Naleteli so pa na gori omenjene stražarje in na 6 podčastnikov, kateri poslednji so pogнали vse v beg s pomočjo stražarjev. V obče sem opazil, da je nastopalo le malo krdelec pravih demonstrantov, vsi ostali so bili le — figuranti. — Svetujem moko cunjo in konec bode židovsko-socijalistiške komedije. Opazovalec.

Nasledki! Pišejo nam: »Indipendente« od večeraj napada zopet e. k. stražarje. Pravi, da isti so prestrogi, da se vedejo arogantno in to osobito nasproti nižim slojem ljudstva. Vse to, kar pišejo židovski listi, in kar uganjajo te dni tržaški židje in židčeti skupno z mejnarodnimi (?) socijalisti, vse to, pravim, ni namenjeno le proti cerkvi kakor taki, in ne toliko proti stražarjem kakor takim, nego v prvi vrsti je vsa ta gonja na nas tržaške Slovane! Mi, in z nami vse naše ljudstvo, razumemo dobro to komedijo, kipa ni — tržaški srditeži naj se ne varajo v tem pogledu — na škodo nam, ampak provzročiteljem — samim! Lahonski listi hujskajo zoper revne stražarje, ki morajo malone noč in dan tekati in braniti mirno in pametno meščanstvo pred napadi divje druhali. Sad tega hujskanja je že opaziti! Sinoči sem bil pri Chiozzi. Videl sem, kako je prišel neki težak k lopici, stoječi tam blizu, v kateri se prodaja »Piccolo« ter je opravljal tam, kar moramo opravljati — vsi! Pomislite, da je to storil uprav pred nosom tam stoječemu stražarju in je sinoči bilo tam celó več stražarjev nadzornikom na čelu. Stražar je opozoril dotičnika na nespodobnost njegovega čina, ter ga je pozval, naj se odstrani. Toda, tu se je pokazal sad večnega hujskanja: dotičnik je arogantno zavrnil stražarja. Stražar je porinil na stran prestopnika (da si bi ga bil lahko odvel v zapor), kar pa zopet ni ugajalo razpaljenemu težaku in njega prijatelju, ki sta se zopet postavila proti stražarju, češ: da on sme le zapreti, tepsti pa ne! Na zadnje je vendar-le moral dotičnik v zapor! To je po mojem skromnem mnenju sad hujskanja, kakor sem ga označil v začetku te notice. Omenim naj še, da so taki junaki — poklicani na odgovor — navadno »pijani« in bi hoteli, da se jim verjame, da ne morejo odgovarjati za svoja dejanja, češ: nisem vedel, kaj sem delal.

Zaprisega goriškega knezonadškofa in ljubljanskega knezoškofa. — Dunajski »Vaterland« poroča, da dospeta jutri na Dunaj knezonadškof goriški, dr. Jakob Missia, in novo imenovani knezoškof ljubljanski, dr. Anton Jeglič. V ponedeljek zjutraj ju vsprejme cesar v zasebni avdijenci in položita prisego v Njegove roke.

Vipavska železnica. V četrtek so došli v Gorico inženirji, ki bodo merili in postavljali kole za železnico po Vipavski dolini.

Pevsko društvo »Kolo« naznanja gg. pevce, da bodo jutri v nedeljo pevska skušnja v »Delavskem podpornem društvu«. Pričetek točno ob 2 $\frac{1}{2}$ uri po poldne. Ker se bliža društveni koncert, se še enkrat opozarjajo gg. peveci in pevke, da točno zahajajo k vajah. Kdor ne bode zahajal redno, ne bode mogel sodelovati na odru. Odbor.

Poziv. Podpisani pozivlja člene »Del. podp. društva« na volilni shod, ki bode jutri v nedeljo dne 17. t. m. ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih. Ker je sestava odbora velikega pomena za koristi družabnikov in družabnic, se nadeja podpisani velike udeležbe na tem posvetovanju.

Volilni odsek.

Pazite, koga podpirate! Poročajo nam: V ponedeljek, drugi velikonočni praznik, je došla v krčmo »Mirabosco« na Vrdeli slovenska družba, kakih 10 oseb. Tudi drugi gostje so bili skoro vsi Slovenci. Nekdo iz omenjene družbe se je podal k

gospodinj, da jo vpraša, kaj ima pripravljenega za večerjo. To je storil seveda v slovenskem jeziku. Ali bilo je zastoj. Gospodinja mu ni hotela odgovoriti niti na ponovljeno vprašanje. In zakaj? Samo zato, ker je govoril slovenski. Rekla mu je marveč, da ona ne razume slovenski, Dotičnik jo je pokaral, ker ve, da je Slovenka in se vendar sramuje govoriti v svojem jeziku. Vrh tega bode omenjeno, da zahajajo v to krčmo skoro edino Slovenci. Vidite torej, kako se postopa z nami! Mi jim dajemo dobičkov in jih preživljamo, a v zahvalo za to niti nočejo poznati našega jezika. Vrh tega je ta krčma menda lastnina nekega društva pri sv. Ivanu. Če je temu res tako, upamo, da društvo že stori potrebne korake. Mi pa prepuščamo sodbi naših rojakov, da-li je umestno, da zahajamo v take lokale, kjer niti odgovarjati nočejo na vprašanje v našem jeziku.

V tem grmu tiel zajee! Pišejo nam: Od kod neki to, da se Žid tako poteguje za laške propovedi? Od kod to, da vtika svoj zakrivljeni nos v katoliško cerkev? Mu je morda mnogo lažje na tem, da bi poitalijančil vse cerkve v Trstu? A, kaj še!

On ve dobro, da, kakor hitro izpodijo Slovence iz tržaških cerkev, tedaj bodo cerkve prazne, ker nikogar ne bo več tu, ki bi poslušal božjo besedo. Slovence je ne bo mogel, ker je ne bo več umel, Lah pa itak ne bode zahajali v cerkev, kakor ne zahajajo sedaj — in cerkev bo prazna. »Piccolo« sam pravi, da je pri sv. Ivanu 3086 Lahov, a da nikdo od teh ne prihaja v cerkev. To vemo tudi mi. — Kaj je Židu mar, ali kleči pred altarjem Lah ali Slovencev? Prav čisto nič. Prazne, prazne bi rad videl cerkve, brezversko ljudstvo bi hotel imeti; moralno propadlo, vsem hudobijam podvrženo svojati bi Žid rad videl povsodi, da bi mogel potem gospodovati nad propadlim ljudstvom. On ve prav dobro, da na razvalinah katoličanstva bo še-le imel Žid popolnoma vso moč v rokah! Zato se zaganja s tako silo v njo! Žepe, žepe bi si rad polnil, altro ehe laške propovedi v cerkvi!

Čujte, čujte! Od sv. Ivana nam pišejo: Glasilo našega magistrata, ono glasilo, kateremu so judje uredniki, ono glasilo, katero daje svojo židovsko hrano našim laškim sosedom — čifutski »Il Piccolo«, utaknil je sedaj zakrivljeni svoj nos tudi v našo sv. Ivansko trdnjavo in pravi, da je pri sv. Ivanu 3086 Lahov in 2423 Slovencev. Čujte ljudje božji, pri sv. Ivanu je 661 Lahov več, nego je nas Slovencev.

Kedo bi se ne smejal? Kaj bi ne bilo lepše od nas, da bi pustili to veselje krivonoscu in obrezanim in neobrezanim njegovim lahkovernim čitateljem? Skoro, da bi bilo najbolje. Ker pa tudi veselje, ako se ga preveč uživa, bi znalo čifutu in njegovim okolici več ali manj škodovati, oglejmo si raje te številke. »Piccolo« ima na papirju zapisanih 3086 laških sv. Ivančanov. Marsikateri teh »Lahov« bi se zgrabil za lase, ko bi izvedel, da je tudi njega vstrel »Piccolo« med svoje vernike. Kedor se še spominja zadnjega ljudskega štetja, vsakdo poroča: pri sv. Ivanu je 3086 ljudij, ki razumejo laško, in 2425 je takih, ki ne razumejo niti jedne laške besedice. Tako stoji stvar in ne drugače. Vse volitve do sedaj so pričale dokaj jasno, kedo je pri sv. Ivanu v večini — ali mi ali pa Lah?! Morda si pa misli »Il Piccolo«, da Lah glasujejo ob volitvah z nami? — To je pa vendar prehud poper, ki ga prodaja Žid!

Pripravljalnega odbora za vseučilišče v Ljubljani prva seja je bila v sredo 13. t. m. v prostorih »Slov. Matice«. G. dr. Andr. Ferjančič, podpredsednik poslanske zbornice je pozdravil prisotne odbornike, razložil v kratkih potezah namen in nalog tega odbora in nasvetoval, naj se formalno konstituje, da se bode stvar razvijala točneje. Za načelnika temu odboru so izvolili posp. prof. Fr. Leven, predsednika »Slov. Matice«, podpredsednika prof. dr. Janežiča, za tajnika pa g. dr. D. Majarona, kateri je prevzel nalogo, da sestavi obširno in temeljito spomenico na državni zbor v prilog vseučilišču v Ljubljani. To spomenico izroči jeden naših držav. poslancev državnemu zboru, tako, da bodo mogli naši poslanci to spomenico uporabiti že v razpravi o državnem proračunu. Za tako spomenico pa je treba mnogo raznovrstne tvarine, katera se mora še le zbirati. Zato se je odbor razdelil v tri odseke, ki zbirajo gradivo in je do drugega petka, to je do 22. t. m., ko se bode vršila druga

seja tega odbora, izroči načelniku g. prof. Fr. Leven. Kdor ima kaj pripravnega v ta namen, naj to prijavi g. dr. Majaronu, g. prof. Leven ali kateremu-koli odborniku, da se kolikor mogoče natančno in dobro podprta spomenica odposlje na Dunaj. Odbor je bil menenja, naj bi se pridružila tej spomenici tudi tista mesta, kjer so srednje šole, in sploh velike občine po Slovenskem. Vendar naj se previdno postopa, da ne bi pretirane zahteve več škodile, nego koristile temu podjetju.

Proslava petdesetletnice hrvatskega uradnega jezika v Hrvatski in Slavoniji. — Kakor smo že sporočili, vršila se bode dne 18. t. m. v zlati Pragi petdesetletnica hrvatskega uradnega jezika v Banovini. To slovesnost prirede hrvatski vseučiliščniki v Pragi sodelovanjem bratov Čehov. Priprave se vrše resno, da bode proslava čim slavnija in koristnejša. Tu bode hrvatskega petja, glasbe in tamburanja. Izgotovlja se posebna knjiga, kateri je glavni namen, da seznani češki narod s političnim in kulturnim življenjem naroda hrvatskega. Obsegala bode raznih člankov in slike nekaterih zaslužnih Hrvatov. V vseh teh pripravah podpirajo Hrvate bratje Čehi, med poslednjimi, tudi nekateri državnozbornski poslanci. V vseh slojih češkega občinskega je veliko zanimanje in oduševljenje za to svečanost. Toliko več zanimanje bi moralo biti mej Hrvati v vseh deželah. To zaslučuje že sam čin, ki se slavi; zaslučuje namen svečanosti; zaslučujejo naši mladeniči, ki se se lotili tega dela vsem mladeniškim ognjem svojem, zaslučuje tudi dobrodelni in rodoljubni namen, ki je spojen s to svečanostjo — čisti dobiček je namreč namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Slednjič zaslučuje tudi zanimanje bratov Čehov za našo stvar. Ako se oni zanimajo za isto, koliko bolj se morajo zanimati Hrvatje sami!

Kdor more, naj ide dne 18. t. m. v Prago. Komur ni mogoče to, naj se besedo in dejanjem spomni te svečanosti, ki se bode vršila v »Narodnem domu« Vinohradi — Praga.

Najdeno. — R. Kraševic je našel v ulici Mazzoni jeden ključ.

Kamerne Josip je našel v ulici Media zastavni list o zastavljenih dragocenostih.

Redar Prinčič je našel v ulici Miramar mošnjček, v katerem je bil mal znesek denarja.

Te stvari je dobili na policiji.

Polletjske vesti. — V ulici Belvedere je bil aretiran sinoči ob 7 $\frac{1}{2}$ uri 18 letni dninar Čergolj Ivan radi razgrajanja.

Tatvine. — Včeraj ob 2 $\frac{1}{2}$ pop. sti hoteli dve ženski M. V. in F. V. utihotapiti preko finančne linije iz svobodne luke 4 kgr. kave. Kava je bila seveda ukradena. Ženski sti bili izročeni policiji. Isto se je zgodilo nekemu J. M. radi jedne steklenice konjaka.

Koledar:

Danes v soboto 16. aprila: Julijana dev. m.
Jutri v nedeljo 17. " : Rudolf.

Solčni: Izhod ob 5. uri 2 min. Izhod ob 3. uri 11 min.
Zahod " 6. " 58 " Zahod " 2. " 1 "

Ta je 16. teden. Danes je 105. dan tega leta, imamo toraj še 260 dni.

C. kr. namestništvo je, reševaje utok, uložen po odvetniku gosp. dr. Mihajlu Trudnu v Trstu dne 16. marca 1898. proti prepovedi prodaje dobro znanih osladujočih pastalij, ki se prodajajo pod imenom

„Cukerin Nr. 20“

ugodilo istemu utoku z odločbo od dne 8. aprila 1898. št. 6629/IV. ter dvignilo naredbo magistrata od dne 21. februarja 1898. št. 7292/II, kajti glasom izreka najvišjega zdravstvenega sveta se omenjene pastilje ne morejo smatrati nezdravimi.

Cukerin št. 20, katerega izdeluje Heydenova tovarna v Radebeulu pri Draždanih, ta notorično najboljši in najekonomični surogat sladkorja, je sedaj zopet v razprodaji v vseh glavnih trgovinah z mešanim blagom tega mesta.

V Trstu, 17. aprila 1898.

Tvrdba I. Vinzi.

Zadnje vesti.

Washington 15. Vojno povelje odredjuje 8 polkov pešcev v Novi Orleans, 7 v Mobile in 7 v Tampa, 6 polkov konjstva, vse lahke baterije in topničarski polki — izvzemši dva — odidejo v Chikamanga. Vse to gibanje obseza 200.000 mož.

Madrid 15. Kolonijalna vlada na Kubi je naslovila do kraljice regentinje španjske manifest, katerim jej ponuja brezpogojno sodelovanje na obrambi pravice Španjske, ter izjavlja, da materi deželi hvaležna Kuba bode vsikdar stala na njej strani, da se — ako treba tudi za eno najtežjih žrtev, — vzdrže čast in suvereniteta naroda in svobodnostne institucije kolonij.

Madrid 15. Narodno nabiranje za pomnoženje brodovja je doneslo že 3 milijone pesetn.

Washington 16. Senat je sklenil v večerajšnji seji svoji, da bode prav gotovo danes glasoval o resoluciji, tičeči se Kube.

Madrid 16. Španjska vlada je določila odpozvati svojega zastopnika v Washingtonu, čim bode potrjena resolucija za intervencijo Zedinjenih držav. Predsednik pa hoče odložiti svoj odlok za 10 dni. Brzobjavka iz Havane javlja, da so se vse stranke glavnega mesta združile okolo zastave Španjske.

Carigrad 16. Jedna ruska topničarka je odplula iz Sevastapola v Trapecunt ker se je tam bati nasilsteve, kakor poroča tamošnji ruski konzul. Druga konzularna poročila trde, da so te bojazni pretirane. Za utrjenje Erzeruma so odšli od tu 7 1/2 emt. topovi — ptiborjeni na Grškem — in 6 gorskih topov.

Svoji k svojim!

Slovenke! V ulici Stadion 20 je pekarija-prodajalnica, katera ima na prodaj vsako uro od 5. zjutraj do 10. zvečer sveži kruh po navadni ceni. Razprodajalcem, krčmarjem, gostilničarjem in odjemalcem na debelo postreže se točno z odbitkom. Blago se donaja tudi na dom! Drži vsakovrstne moko za domače in fino pecivo, paštete, pristno-domače maslo, kranjske klobase, ciper, maršala, malaga in tamarindovec na drobno in debelo. Sprejema v peko, kar kdo želi! Priporoča se osobito slovenskim materam za pogosto obiskovanje, udani **Jakob Ferhavo**, lastnik.

„Viktorija“ moderci

za gospe in gospice

Velik izbor vseh predmetov za pomlad in leto,

volneno blago, perkal za obleke in srajce, cefir in oxford, lawn-tennis, satinets gladki, tiskani in mrežasti, vsakovrstni svileni predmeti za obleke in kničanje, velik izbor čepke, trakov in borduro, zavratnikov, modnih specijaliteta vsake vrste, rokovic iz svile, nitij in kože, dežnikov.

Velik izbor perila dobiva se v manufakturnej zalogi **JAKOBA KLEMENCA** V TRSTU, — ulica sv. Antona št. 1. — V TRSTU.

Na zahtevanje dopošljejo se uzorci z dotičnimi cenami poštne prosto.

Prepričajte se, da so moje potrebne priprave in **KOLESA** najboljše in pri vsem tem najceneje.

M. V. RUNDBAKIN NA DUNAJU — II Gr. Pfarrgasse 25 —

Največja avstrijska razpošiljalna hiša posebnih koles. Glavni katalog gratis in franco.

AITE & ZADNIK

V TRSTU,
via Nuova, vogel via S. Lazzaro 8.

TRGOVINA TKANIN IN MODE.

Velika zaloga
moških in ženskih stof za vse letne sezone.
Velik izbor
plaht, zagrinjal ter vsakovrstnega perila.

Zaloga drobnarije za šivilje, krojače in kitničarke. — Veliki izbor perkala in satina v najnovejšem risanju.

Sprejemajo se naročila moških oblek in perila po meri.

CENE NIZKE.

Za mnogobrojni obisk se priporočata udana
AITE & ZADNIK.

PRISTEN

V svojo kartočico karoli ali zabavajo in
prijateljstvo izražajo s tako izvrstno zavojo.

Mauthner's Samen.

Auszeit Ende Februar und März.
Saatweite: 20 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Komisijske zaloge

Manthnerjevih slovečih semen

za zelenjad in cvetlice

v zaprtih, oblastveno čuvanih paketih,
z letnico „1898“

sè sodno upisano varstv. znamko „Medved“.

Dobijo se pri vseh večjih avstrijskih kupcih z mešanim blagom.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 vrst semena za zelenjad in cvetlice samo jedni tvrdki.

Sveža, pristna semena od tvrdke Edmund Mauthner (Budapest, Andrassystrasse 23) smatrati se imajo le one, kjer so originalni paketi zaprti in kakor kaže zraven stoječa ilustracija, previdevi sè sliko medveda in imenom

MAUTHNER.

SVARI SE PRED PONAREJANJI.

Cukerin št. 9 in 20

v porcijskih tablicah, poseduje tako veliko sladkobo, da se lahko osladi za

1 novičič 6 skledic kave.

Ponujajo se tudi manj vredne tablice a vpraša naj se jedino le tablice Cukerin - Heyden.

Dobiva se v vseh prodajalnicah z mešanim blagom.

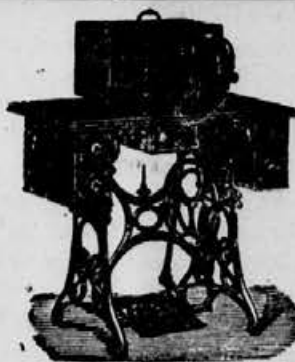
Zaloge oddaja: J. Weiss, Dunaj, VI. Eszterhazygasse 12.

Mehanična delavnica

ANTONA SKERL-A V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

Zaloga originalnih šivalnih strojev „Adria“ iz Budimpešte in koles iz najbolj slovečih notranjih in inozemskih tovaru.

Šivalni stroji se garantujejo pet let, kolesa eno leto.

Izvršujejo se poprave šivalnih strojev, koles, motorjev na plin itd.

Delavnica za briljantno nikliranje.

Zaloga vseh pripadkov za kolesa in šivalne stroje.

Postavljanje in popraviljanje električnih zvoncev.

Prodaja — menja — najem koles.

Vsakovrstna popraviljanja in naročbe izvršujejo se najatančneje, brzo, po nizkih cenah.

